Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2024/1459

14.2.2024

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 24 januari 2024

om inrättande av Europeiska byrån för artificiell intelligens

(C/2024/1459)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och

av följande skäl:

(1) Artificiell intelligens (AI) är en teknikfamilj under snabb utveckling som kan bidra till en mängd ekonomiska och samhälleliga vinster inom alla näringsgrenar och samhällsverksamheter. Samtidigt kan AI, beroende på omständigheterna kring den specifika tillämpningen och användningen, ge upphov till risker och skada allmänna intressen och grundläggande rättigheter som skyddas av unionsrätten.

(2) Kommissionen har föreslagit en förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter ([1]) för att främja utvecklingen, användningen och spridningen av artificiell intelligens på den inre marknaden, men samtidigt uppnå en hög skyddsnivå för allmänna intressen, såsom hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, som erkänns och är skyddade enligt unionsrätten. Förslaget till förordning är en av flera åtgärder som kommissionen vidtar i syfte att uppnå det dubbla målet att främja spridningen av AI och hantera de risker som är förknippade med viss användning av sådan teknik. Andra åtgärder är exempelvis 2021 års översyn av *Samordnad plan om artificiell intelligens* ([2]), sektorspolitiska initiativ som främjar spridningen av AI samt EU-finansieringsprogram, såsom de som inrättats genom rådets och Europaparlamentets förordningar (EU) 2021/694 ([3]) och (EU) 2021/695 ([4]).

(3) Komplexiteten i och den alltmer utbredda användningen av AI, i synnerhet när den baseras på de mest avancerade modellerna, och behovet av att påskynda framstegen mot de mål som fastställs i policyprogrammet för det digitala decenniet, inrättat genom Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 ([5]), visar på behovet av ytterligare åtgärder för att främja kunskaperna om kapacitet, trender och potentiella risker och stödja en säker utveckling och användning av AI-teknik i unionen.

(4) Det är nödvändigt att utveckla expertis och kapacitet på unionsnivå i syfte att främja sådana kunskaper, bidra till genomförandet och efterlevnaden av den kommande förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens och bidra till genomförandet av internationella regler och principer om AI, såsom G7:s uppförandekod och vägledande principer för utvecklare av avancerade AI-system.

(5) Mot denna bakgrund bör grunden för ett gemensamt styrningssystem för AI i unionen läggas genom inrättandet av en struktur som övervakar framstegen med AI-modeller, inbegripet AI-modeller för allmänna ändamål, och interaktionen med forskarsamhället, och som har en nyckelroll i utredningar, testning och efterlevnadskontroll samt en global utblick.

([1]) COM(2021) 206 final.
([2]) COM(2021) 205 final.
([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).
([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).
([5]) Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 av den 14 december 2022 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 (EUT L 323, 19.12.2022, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj).

(6) Därför bör en europeisk byrå för artificiell intelligens inrättas inom kommissionen för att ingå i den administrativa strukturen för generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik och omfattas av dess årliga förvaltningsplan.

(7) Europeiska byrån för artificiell intelligens bör verka i enlighet med kommissionens interna förfaranden ([6]), och dess inrättande bör inte påverka de befogenheter och behörigheter hos nationella behöriga myndigheter och hos unionsorgan och unionsbyråer när det gäller tillsynen över AI-system som föreskrivs i den kommande förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens och annan sektorsspecifik unionslagstiftning. Inrättandet påverkar inte andra kommissionsavdelningars uppgifter inom sina respektive ansvarsområden eller Europeiska utrikestjänstens uppgifter på området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Europeiska byrån för artificiell intelligens bör utföra sina uppgifter, i synnerhet utfärdandet av vägledning, på ett sätt som inte överlappar med relevanta unionsorgans och unionsbyråers verksamhet enligt sektorsspecifik lagstiftning.

(8) För att göra det möjligt att så snart som möjligt förbereda genomförandet av den kommande förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens bör detta beslut träda i kraft snarast, före antagandet av den förordningen, till följd av den politiska överenskommelse mellan medlagstiftarna som nåddes den 8 december 2023. När förordningen har antagits kan detta beslut ses över.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Inrättande

Europeiska byrån för artificiell intelligens (*byrån*) inrättas härmed.

Byrån ska ingå i den administrativa strukturen för generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik (*generaldirektoratet*).

Artikel 2

Uppdrag och uppgifter

1. Byrån ska utföra de uppgifter som anges i artikel 3 för genomförande och efterlevnadskontroll av den kommande förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens (*den kommande förordningen*).

2. Byrån ska ha följande ytterligare uppgifter:

a) Bidra till en strategisk, enhetlig och ändamålsenlig unionsstrategi för internationella AI-initiativ i enlighet med artikel 7, i samordning med medlemsstaterna och i linje med unionens ståndpunkter och politik.

b) Bidra till att främja åtgärder och politik inom kommissionen som drar nytta av AI-teknikens samhälleliga och ekonomiska fördelar i enlighet med artikel 5.

c) Stödja en påskyndad utveckling, utbyggnad och användning av tillförlitliga AI-system och AI-tillämpningar som medför samhälleliga och ekonomiska fördelar och bidrar till unionens konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt. Byrån ska i synnerhet främja innovationsekosystem genom att arbeta med relevanta offentliga och privata aktörer samt uppstartsföretag.

d) Övervaka utvecklingen av AI-marknader och AI-teknik.

([6]) Byrån är inte en europeisk byrå i den mening som avses i artikel 2.26 i budgetförordningen; Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018.

3. Vid utförandet av de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel ska byrån

a) samarbeta med intressenter, särskilt experter från forskarsamhället och AI-utvecklare, i enlighet med artikel 4,

b) samarbeta med relevanta generaldirektorat och avdelningar inom kommissionen i enlighet med artikel 5,

c) samarbeta med alla relevanta unionsorgan och unionsbyråer, inbegripet det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (EuroHPC), i enlighet med artikel 6,

d) samarbeta med medlemsstaternas myndigheter och organ på kommissionens vägnar.

Artikel 3

Genomförande av den kommande förordningen

1. Byrån ska utföra följande uppgifter som följer av den kommande förordningen:

a) Utveckla verktyg, metoder och referensvärden för utvärdering av kapaciteten hos AI-modeller för allmänna ändamål, särskilt mycket stora AI-modeller för allmänna ändamål som medför systemrisker.

b) Övervaka genomförandet och tillämpningen av regler om AI-modeller och AI-system för allmänna ändamål, i synnerhet om modellen och systemet utvecklas av samma leverantör.

c) Övervaka uppkomsten av oförutsedda risker som härrör från AI-modeller för allmänna ändamål, bland annat genom att svara på varningar från den vetenskapliga panelen.

d) Utreda eventuella överträdelser av reglerna om AI-modeller och AI-system för allmänna ändamål, bland annat genom att samla in klagomål och varningar, bistå vid utarbetandet av kommissionens beslut och genomföra utvärderingar i enlighet med den kommande förordningen.

e) I fall där ett AI-system omfattas av relevant unionslagstiftning enligt vilken kommissionen har befogenheter att utöva tillsyn och efterlevnadskontroll, såsom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 ([7]) eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1925 ([8]), säkerställa att tillsynen och efterlevnadskontrollen enligt den lagstiftningen är fullt ut samordnad med tillsynen och efterlevnadskontrollen enligt den kommande förordningen.

f) Stödja genomförandet av regler om förbjudna AI-metoder och AI-system med hög risk i samordning med relevanta organ som är ansvariga enligt sektorsspecifik lagstiftning, inbegripet genom att underlätta informationsutbyte och samarbete mellan nationella myndigheter, samla in anmälningar och inrätta informationsplattformar och informationsdatabaser, i synnerhet när en AI-modell eller ett AI-system för allmänna ändamål integreras i ett AI-system med hög risk.

2. För att bidra till ett faktiskt genomförande av den kommande förordningen ska byrån dessutom ha i uppdrag att

a) bistå kommissionen vid utarbetandet av relevanta kommissionsbeslut och genomförandeakter och delegerade akter,

b) underlätta en enhetlig tillämpning av den kommande förordningen,

c) bistå kommissionen vid utarbetandet av vägledning och riktlinjer till stöd för det praktiska genomförandet av den kommande förordningen samt utveckla stödverktyg, såsom standardiserade protokoll och bästa praxis, i samråd med kommissionens berörda avdelningar, organ och byråer,

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1925 av den 14 september 2022 om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och (EU) 2020/1828 (Förordningen om digitala marknader) (EUT L 265, 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

d) bistå kommissionen vid utarbetandet av standardiseringsbegäranden, utvärderingen av befintliga standarder och utarbetandet av gemensamma specifikationer för att genomföra den kommande förordningen,

e) bidra till tillhandahållandet av tekniskt stöd, rådgivning och verktyg för inrättande och drift av regulatoriska sandlådor för AI och till samordning, beroende på vad som är lämpligt, med nationella behöriga myndigheter som inrättar sådana sandlådor,

f) genomföra utvärderingar och översyner av, och utarbeta rapporter om, den kommande förordningen,

g) samordna inrättandet av ett ändamålsenligt styrningssystem, bland annat genom att förbereda inrättandet av rådgivande organ på unionsnivå, samt övervaka inrättandet av relevanta nationella myndigheter och andra organ på nationell nivå,

h) tillhandahålla ett sekretariat för AI-nämnden och dess undergrupper och i tillämpliga fall ge administrativt stöd till det rådgivande forumet och den vetenskapliga panelen, bland annat genom att tillhandahålla den administrativa strukturen, anordna möten och utarbeta relevanta dokument, och

i) uppmuntra och underlätta utarbetandet av handlingsregler och uppförandekoder på unionsnivå med beaktande av internationella strategier samt övervaka genomförandet och utvärderingen av handlingsregler.

Artikel 4

Samarbete med berörda aktörer

1. Vid utförandet av sina uppgifter enligt artikel 3 ska byrån samarbeta med berörda parter, i enlighet med tillämpliga konkurrensregler, genom att

a) inrätta forum för samarbete mellan leverantörer av AI-modeller och AI-system för att främja bästa praxis och bidra till utarbetandet av uppförandekoder och handlingsregler,

b) i relevanta fall genomföra regelbundna samråd med intressenter, inbegripet experter från forskarvärlden och utbildningssektorn, medborgare, civilsamhället och arbetsmarknadsparter, för att samla in synpunkter för utförandet av sina uppgifter enligt artikel 3.2,

c) inrätta ett forum för samarbete med aktörer inom öppen källkod i syfte att identifiera och utveckla bästa praxis för säker utveckling och användning av AI-modeller och AI-system med öppen källkod.

Artikel 5

Sektorsövergripande samarbete inom kommissionen

1. Byrån ska bidra till att främja åtgärder och politik som drar nytta av AI-teknikens samhälleliga och industriella fördelar.

2. Byrån ska i synnerhet

a) samarbeta med andra relevanta generaldirektorat och avdelningar vid kommissionen när den utför sina uppgifter i enlighet med artikel 2, särskilt med Europeiska centrumet för algoritmers transparens vid utvärdering och testning av AI-modeller och AI-system för allmänna ändamål,

b) stödja andra relevanta generaldirektorat och avdelningar vid kommissionen för att underlätta användningen av AI-modeller och AI-system som förändringsverktyg inom relevanta områden av unionens politik och för att öka medvetenheten om framväxande risker.

Artikel 6

Interinstitutionellt samarbete

Vid utförandet av sina uppgifter enligt artikel 3 ska byrån fastställa lämpliga former av samarbete med unionens organ och byråer.

Artikel 7

Internationellt samarbete

1. Byrån ska bidra till kommissionens internationella AI-samarbete, inbegripet på området för innovation och spetskunskap, med tredjeländer och internationella organisationer, i synnerhet genom att

a) förespråka ansvarsfull förvaltning av AI och främja unionens strategi för tillförlitlig AI,

b) bidra till internationellt samarbete om reglering och styrning av AI,

c) bidra till genomförandet av internationella avtal om regler för AI, bland annat genom att ge stöd till medlemsstaterna.

Artikel 8

Finansiering

1. Utan att det påverkar det årliga förfarandet för tilldelning av anslag ska, mot bakgrund av de budgetmässiga begränsningarna, personal på generaldirektoratet som redan nu arbetar med denna åtgärd eller som har omplacerats inom generaldirektoratet avdelas för att tillgodose byråns personalbehov på tjänstemannanivå.

2. För extern personal som arbetar vid byrån ska personalkostnaderna täckas av en omfördelning från programmet för ett digitalt Europa av budgetanslagen för utgifter för administrativt stöd.

3. Byråns driftsutgifter ska täckas av de finansiella medel som tilldelats särskilt mål 2, ”Artificiell intelligens”, i programmet för ett digitalt Europa.

Artikel 9

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den 21 februari 2024.

Utfärdat i Bryssel den 24 januari 2024.

På kommissionens vägnar
Thierry BRETON
Ledamot av kommissionen